

Davide Enia

Jako v nebi, tak i na zemi

argo

Davide Enia

JAKO V NEBI, TAK I NA ZEMI

Z italského originálu *Così in terra*, vydaného nakladatelstvím
Baldini Castoldi Dalai editore v Miláně v roce 2014,

přeložila Marina Feltlová.

Na obálce byla použita fotografie z cyklu *Le Siciliens*
Ferdinanda Scianny z roku 1966.

Doslov napsala Alice Flemrová.

Obálku a grafickou úpravu navrhla
a sazbu zhotovila Daniela Danielová.

Odpovědná redaktorka Veronika Chaloupková.

Jazyková redakce Alice Flemrová.

Korektury Marcela Blažková.

Technická redaktorka Saša Švolíková.

Vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

www.argo.cz, argo@argo.cz,

v roce 2023 jako svou 5 144 publikaci.

Vytiskla tiskárna PBTisk.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-4041-5

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

sklad: KOSMAS, s. r. o., Za Halami 877

252 62 Horoměřice

tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387

e-mail: odbyt@kosmas.cz, www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

tak tady jsem
v celé své kráse
pořád ještě na nohou
s rukama špinavýma od krve
před temným plodem jejích morušových úst
ta co bere moje zkrvavené prsty
přikládá si je ke rtům
líbá je
jeden po druhém
se jmenuje Nina
je to moje láska
je jí devět let

V ringu jsou dva.

Jeden váží padesát sedm kilo, je vysoký metr pětadesát, je mu dvacet šest.

Druhý, nevíme, kolik váží, není důležité, jak je vysoký, vyrostete.

Nezafačované ruce, na nich boxerské rukavice, poskakuje po ringu.

Je mu devět.

Vzadu v sále nějaký muž kouří a mluví přitom do telefonu.

„Zino, buď v klidu, je se mnou, je v pořádku, nanejvýš půl hodiny a jdeme domů, ahoj.“

Ukončí hovor, vezme noviny, co leží na stole, dívá se, jaké jsou kurzy v dostihových sázkách, aby zkombinoval paměťihodnou trojku, která by mu aspoň na pár měsíců změnila život.

Na kraji ringu, opřený o lana, stojí muž s bekovkou na hlavě a křičí: „Až řeknu tři.“

Boxeři přeruší trénink na pytlí a kliky.

„Jedna, dva, tři.“

Prcek si od začátku drží od soupeře bezpečnou vzdálenost. Předvede zajímavou hru nohou: špičky se odlepují a dopadají naráz.

Na konci sálu ten, co kouří, plácne hřbetem ruky o noviny.

„Ty vole, to je trojka: Asansol, Regolo, Mastino III, na tu si okamžitě vsadím.“

Vytrhne stránku, strčí ji do kapsy a přiblíží se k ringu.

Šestadvacetiletý boxer se jmenuje Carlo. Soustředí se: zaujal vyšší střeh, nohy má pokrčené, pohledem sleduje protivníkovy oči.

Prcek nejdřív naznačí pohyb doprava, vzápětí nečekaně uskočí doleva. Své pohyby si neuvědomuje, prostě je dělá a basta. Carlo udržuje obrannou pozici. Je zavřený, jako dveře kostela v noci. Jakmile se prcek znovu dotkne země, opět vymrští levou rukavici. Carlo úder odrazí pravým loktem. Muž v bekovce na kraji ringu chce něco vykřiknout, ale povel mu uvízne v krku: aniž to kdo čekal, prcek vyrukoval s dvojším úderem.

Levačkou líznul Carlův obličej.

Zkusil to.

Neuspěl.

Ten, co kouří, přikáže bez emocí: „Slož ho.“

Dveře kostela se otevřou.

Carlo vypálí direkt, jímž zasáhne prckovu tvář, a pošle ho k zemi.

Po několika vteřinách se prcek zvedá, ale okamžitě ztrácí rovnováhu.

Zatne zuby, aby znovu neupadl.

Muž v bekovce se ho zeptá: „A přes švihadlo skákat umíš?“

„Točí se mi hlava.“

„Na to jsem se tě neptal,“ upřesní muž s ledovým klidem, než vyfoukne kouř z úst.

Má pohled lovce těsně před výstřelem.

„Neumím.“

„Tak se to nauč.“

Prcek si sundá rukavice, vystoupí z ringu, vezme si švihadlo a zkusí to. Pořád mu to nejde.

„Tak co,“ řekne kouřící muž tomu v bekovce.

„Však jsi to viděl, udělal dvojitej úder.“

„Ani nohy nejsou marný.“

„To je fakt.“

„Přišel čas.“

„Je vidět, že je synem svého táty.“

„Tak zejtra, Franco.“

Muž s cigaretou sleduje prckovy marné pokusy přeskočit švihadlo, pak mu ho vezme z rukou.

„Tohle se taky časem naučíš. Teď jdem domů. A nezapomeň, že mámě smíš vyprávět všechno, co se stalo, jenom ne to, že jsem tě vzal do tělocvičny. Přísahaj.“

Klučina přísahá.

„Zato dědečkovi vyklop všechno.“

„Můžu?“

„Musíš.“

Vydou zrovna ve chvíli, kdy si muž jménem Franco sundá z hlavy bekovku a křikne na boxera jménem Carlo, aby naznačil levý úder a křížem dal pravý zvedák, ještě, ještě jednou, do prdele práce, ještě.

Venku, v parném nehybném vzduchu, znějí policejní sirény. Hloučky lidí stojí ve stínu a ukazují někam do dále. Kdosi vypráví, co zaslechl, někdo klade otázky, jiný se odváží vyslovit odpověď, jakmile zazní slovo mafie, všichni se křížují.

Kouřící muž kráčí s rukama v kapsách.

Ničeho a nikoho si nevšímá.

Nikdy se neotočí.
Jmenuje se Umberto.
Je to můj strýc.
Ten devítiletý prcek jsem já.

část první

Žralok jde do boje

„Ne, je to, jak říkám. Když šukáš poprvý, na péru se ti přetrhne uzdička.“

Nino Pullara trval na svém. Byl nejstarší, nejvyšší a nesilnější z celé party. Nutně musel mít pravdu.

„Je to tak, řekl mi to můj bratranec Girolamo, ten už šukal dvánáctkrát, je mu patnáct, napoprvý se uzdička na péru přetrhne.“

„Bolí to?“ zeptal se Lele Tranchina a bylo mu úplně fuk, že ptát se na bolest je známkou slabosti.

„Jo, bolí, teče krev, ale Girolamo říká, že když se šuká správně, je to hrozně příjemný a tu trochu bolesti to přebije.“

Na lavičkách na náměstí se vyjímaly nápisy vyryté rebelskými nožíky.

POLICIE MRDKA

STÁT = MAFIE

MÍŇ POLDŮ, VÍC HEROINU

Nino Pullara vytáhl krabičku cigaret, jednu si zapálil a nechal ji kolovat mezi členy party.

„Gerruso, ty jeden kokote, když vdechuješ, musíš stlačit všechnou kouř dolů, jinak nejseš zhulenej a je to zbytečný.“

„Když mně se chce pak kašlat.“

„Protože seš buzna.“

Gerruso, jenom aby mohl zůstat v partě, si nechal všechno

líbit: kopance, plivance, škrábance. Natolik se smířil s představou, že jim dělá fackovacího panáka, že už se vůbec nebránil. Výsledkem bylo, že mlátit ho přinášelo čím dál míň uspokojení.

„Já,“ pokračoval Pullara, „až budu velkéj, chci dělat dvě věci: první je šukat Fabrizii.“

„Tu z pekařství?“ zeptal se Danilo Dominici a vytřeštil oči.

„Jo, tu.“

Fabrizia, bouřlivých sedmnáct let a pevné kozy. Od té doby, co začala pracovat v pekařství, chodila tam pro chleba celá čtvrt.

„V životě jsem neviděla tolik chlapů, co se hrnou na nákup,“ zlomyslně poznamenávala moje babička Provdienza.

„Já si s Fabrizií zašukám tutově, ale až budu mít uzdičku utrženou.“

Pullara dával okázale najevo sebejistotu kluka, kterému už bylo dvanáct.

„A co je ta druhá věc, kterou chceš dělat?“ zeptal se Guido Castiglia.

Guidu Castigliovi nikdy neunikl žádný detail. Bylo lepší být s ním zadobře, s Guidem Castigliou. Jednou si řekl o žvejku Paulu Vizzinimu a ten prej tůdle, nedal mu ji. Castiglia nic neřekl, nehnul brvou a odešel. O dva měsíce později se Vizzini zřítíl z rohovníku a spadl na levou nohu. Měl úplně maso namaděru, byla v něm vidět bílá barva kosti.

„Pomoc! Pomoc!“ křičel.

Na polňače se zjevil Guido Castiglia.

„Chceš, abych zavolal pomoc?“

Vizzini žadonil, ať to udělá.

„To máš za to, žes mi nedal žvejku.“

Nechal ho tam samotného, se zlomenou nohou, brečet jako holku.

„Chci dělat stejnou práci jako můj táta, pumpaře.“

Pullarova věta zněla jako rozsudek. V jeho hlase byl slyšet tón, který zdůrazňoval, jak je budoucnost neúprosná. Pumpař byla profese jako žádná jiná: sedí si ve stínu, ponořený do magického pachu benzínu; společnost mu dělá pes přivázaný k řetězu, když je nuda, může ho vždycky zmlátit klackem; v zadní kapse kalhot tlustá a důležitá rulička prachů.

„Já chci taky dělat práci svýho táty, až budu velkej,“ oznámil Danilo Dominici, „je to krásný, člověk je furt na čerstvým vzduchu.“

Jeho otec asfaltoval silnice.

„I já chci dělat stejnou práci jako táta, městskýho strážníka.“

Záštiplně jsme se na Gerrusa podívali, strážník je zbytečná práce, nemá ani pistoli.

„Gerruso, koukni tamhle.“

Jakmile se otočil, Pullara ho plácl rozevřenou dlaní do krku. Pak se otočil ke mně.

„A co ty, Davidù? Jakou chceš dělat práci?“

Odpověděl jsem první pravdivou věc, která mě napadla, aniž bych o tom moc přemýšlel.

„Já? Co já vím, nejsem jako vy, že chcete dělat stejnou práci jako vaši fotři, já si můžu dělat, co chci, mám větší štěstí, jsem sirotek.“

Před domem jsem narazil na babičku, seděla na lavičce ve stínu žakarandy. Kouřila cigaretu opřená o zrezivělé zelené opěradlo.

„Zlatíčko moje, sedni si ke mně, děda je nahoře, vaří vám oběd.“

„Máma se ještě nevrátila z nemocnice?“

„Ne. Vypadáš, jako by ti v hlavě vybuchla bomba.“

Mezi záchvatem kašle a šlukem z cigarety se smála.

Babička voněla tabákem a křídou.

Byla učitelkou na základní škole.

Naučila mě číst a psát.

Byly mi čtyři roky.

Byla neodbytná.

„Davidù, naučíme se číst a psát?“

Každý boží den.

Zvítězila tím, že mě uondala. A taky proto, že přísahala, že mě pak naučí krkat na povel.

Dodržela slovo.

„Co jsi dneska dělal?“

„Ve škole nic, učitelka nás nechala kreslit, protože dodělává vysvědčení, na náměstí jsme si povídali s klukama o tom, co jako, až jsme velký.“

„Budeme.“

„No jo, bylo to jasné i tak.“

„Davidù, není důležité, jestli ten, kdo tě poslouchá, rozumí, slova se musí hlídat. Co tě babička učila? Co jsou slova?“

„Vyjádření myšlenek.“

„A proč používáme budoucí čas?“

„Dáváme tím smysl plánům a nadějím a takovejším věcem.“

„Výborně, zlatíčko moje, kdybys byl o něco starší, nabídl bych ti cigaretu.“

„Proč nejseš nahoře s dědou?“

„Chtěla jsem si v klidu zakouřit, jako kdyby bylo za dvacet minut sedm.“

„Co to znamená?“

„Je to zvyk, který dodržuju od mládí. Byla válka a do Capaci dorazili Američani. Rozdávali čokoládu a cigarety. Seznámila jsem se s jedním vojákem, Michaellem. Daroval mi první krabičku cigaret v mém životě, za jediný tanec.“

„Políbili jste se?“

„Ne, blbečku. Tehdy už jsem několik měsíců pracovala v Patermu, v městské knihovně, připravovala jsem se na přijímací pohovor.“

„Protože tenkrát byly pohovory vážná věc, říkáš mi to pořád, babi.“

„Já umím i starou řečtinu.“

„Babi, ten příběh.“

„Knihovna je vedle kostela Casa Professa, během toho slavného náletu 9. května 1943 bomby zasáhly obě budovy. Trávil jsem dny tím, že jsem v křídle, které se nezřítilo, zakládala knihy vytažené z trosk, vypisovala jejich názvy, autory, chybějící stránky. Bomby neodnášejí jen lidi, domy a naděje. Bomby mažou i paměť. Pokaždé když mi skončila pracovní doba, jsem se opřela o platan naproti Casa Professa a zapálila si svou nejmilejší cigaretu, tu za dvacet minut sedm. Hodila jsem za hlavu celý uplynulý den a všechnu námahu a hezky v klidu si vychutnávala tu krásně hořkou chuť, od prvního až do posledního šluku. Mezitím cvrkot lidí na Ballarò sílil. V těch letech se na trhu sešel největší dav vždycky až při západu slunce. Bylo tam tolik lidí, že při chůzi museli držet tašky s nákupem vysoko nad hlavou. V bytech ještě nebyly ledničky a zboží se muselo prodat